

Formy umuzykalniania. Nauka gry na gitarze zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wybór i opracowanie 2014 r. Ewa Lewicka
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach

I. Formy umuzykalniania (śpiew, taniec, swobodna twórczość muzyczna, rytmika, słuchanie muzyki, gra na instrumentach)

Książki, rozdziały w wydawnictwach zwartych

1. Lipska, Ewa : Drogi do muzyki : metodyka i materiały repertuarowe / Ewa Lipska, Maria Przychodzińska. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1999. - 363, [1] s. : il., nuty ; 24 cm. - Bibliogr.
Zawiera m.in. I. Śpiew i repertuar wokalny. Uwagi wstępne. Kształcenie głosu. Wykorzystanie repertuaru wokalnego i nauczanie pieśni. Przykłady różnych piosenek i pieśni do nauki w szkole II. Gra na instrumentach. Uwagi wstępne. Różne rodzaje instrumentów, zapisy nutowe. III. Muzyka i ruch [Rytmika]. Uwagi wstępne. Realizacja ruchowa tematów rytmicznych oraz rytmów piosenek i utworów instrumentalnych. Interpretacja ruchowa utworów instrumentalnych. Zabawy ze śpiewem i inscenizacje. Tańce i zabawy ludowe. Tworzenie ruchu. Tworzenie form. IV. Muzyczne zabawy twórcze [swobodna twórczość muzyczna]. Uwagi wstępne. Dźwięki czy muzyka? Improwizowanie prostych struktur muzycznych. Improwizowanie krótkich melodii z uwzględnieniem powtórzenia, zmiany i kontrastu. Kształtowanie form ABA, rondo, wariacji. Muzyka z wierszy. V. Słuchanie muzyki. Uwagi wstępne. Słuchanie muzyki z dziećmi 10-15-letnimi. Słuchanie muzyki z młodzieżą 15-18-letnią. Założenia programowe. Muzyka jako symboliczny język uczuć i myśli. Przenikanie się i integracja różnych dziedzin sztuki. VI. Kształcenie wyobrażeń słuchowych. Uwagi wstępne. Kształcenie słuchu wysokościowego. Kształcenie poczucia harmonii. Kształcenie poczucia tempa i rytmu. Kształcenie poczucia dynamiki. VII. Organizacja i zasady nauczania. Pracownia muzyczna. Przygotowanie nauczyciela do zajęć. Rola nauczyciela i ucznia. Ocena osiągnięć muzycznych uczniów. Tematyczne i metodyczne planowanie lekcji. Przykładowe lany lekcji dla szkoły podstawowej. Przykładowe plany lekcji dla gimnazjum. Przykładowe plany lekcji dla liceum. Chwyty fletu sopranowego. Chwyty fletu altowego. Wykaz piosenek i utworów.
Sygn. 228880 Czytelnia
Sygn. 228537 Wypożyczalnia
2. Lipska, Ewa : Muzyka w nauczaniu początkowym : metodyka / Ewa Lipska, Maria Przychodzińska. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1991. - 286, [1] s. : nuty ; 24 cm. - Bibliogr. s. 286
I. Wychowanie muzyczne w niższych klasach szkoły podstawowej. Założenia wstępne. Cele wychowania muzycznego. Treści wychowania muzycznego. Formy i metody wychowania muzycznego. Charakter i przeznaczenie książki. II. Śpiew i piosenka. Uwagi wstępne. Głos dziecka i jego kształcenie. Repertuar, kryteria wyboru, uczenie i wykorzystanie piosenek. III. Gra na instrumentach. Uwagi wstępne. Efekty perkusyjne. Instrumenty perkusyjne. Flet prosty. Melodyka. IV. Muzyka i ruch.

Uwagi wstępne. Ćwiczenia i zabawy rytmiczne. Ćwiczenia i zabawy różne. Ćwiczenia i zabawy ogólnorozwojowe. Kształcenie poczucia formy. Zabawy ze śpiewem. Tańce. Interpretacja ruchowa utworów muzycznych. V. Twórcza aktywność muzyczna. Uwagi wstępne. Swobodna improwizacja wokalna. Improwizacja poddana dyscyplinie rytmicznej. Improwizacja poddana dyscyplinie melodycznej. Kształtowanie formy muzycznej. Umuzycznianie opowiadań. Muzyka i poezja. VI. Słuchanie muzyki. Uwagi wstępne. Cele nauki słuchania muzyki i repertuar przeznaczony do słuchania przez dzieci. Sposoby zbliżania dzieciom muzyki artystycznej. VII. Kształcenie świadomych wyobrażeń muzycznych. Uwagi wstępne. Kształcenie słuchu i poznawanie zapisu dźwięków. Rozwijanie umiejętności śpiewu dwugłosowego. Kształcenie poczucia rytmu i poznawanie zapisu zapisu rytmicznego. VIII. Planowanie pracy nauczyciela. Uwagi wstępne. Przykładowe plany lekcji. Sygn. 208164 Czytelnia
Sygn. 208165, 208459, 208460, 208461, 208462, 208463 Wypożyczalnia

3. Poniatowska, Irena : Muzyka / Irena Poniatowska. - [Wyd. 2 popr.]. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997. – (Słownik Szkolny). - S. 134 : Umuzycznianie
Sygn. 223679 Czytelnia
4. Smoczyńska-Nachtman, Urszula : Muzyka dla dzieci : umuzycznienie według koncepcji Carla Orffa / Urszula Smoczyńska-Nachtman. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1992. - 487,[1] s. : nuty, rys. ; 30 cm
Sygn. 213344 Czytelnia
Sygn. A 213524 Wypożyczalnia
5. Socha, Jadwiga : Nasze muzykowanie : klasy 1-3 / Jadwiga Socha ; aut. rozdz. "Flet podłużny i flażolet" Wojciech Wietrzyński. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997. – S. 9-23 : Rodzaje aktywności muzycznej : śpiew, gra na instrumentach, muzyka i ruch [rytmika], twórcza [swobodna] aktywność muzyczna, słuchanie muzyki
Sygn. 223674 Czytelnia

Artykuły w czasopismach

6. Białkowski, Andrzej : Umuzycznianie niemowląt i małych dzieci według Edwina E. Gordona / Andrzej Białkowski // „Wychowanie Muzyczne w Szkole”. - 1998, nr 3, s.135-137
7. Gašior, Halina : Rodzaje zabaw rytmicznych i umuzyczniających / Halina Gašior// „Życie Szkoły”. - 2000, nr 9, s. 574-578
8. Klimas-Kuchtowa, Ewa : O konieczności wczesnego umuzyczniania / Ewa Klimas-Kuchtowa // „Edukacja i Dialog”. - 1999, nr 2, s. 62-63
Rola muzyki w rozwoju i wychowaniu dziecka. Eksperymenty mające w założeniu sprawdzenie oddziaływania procesu wczesnego umuzyczniania nawet małych

dzieci. Wpływ umuzykalnienia na rozwój społeczny, klimat w grupie, zmniejszenie poziomu rywalizacji wśród dzieci.

9. Matuszak, Lucyna : Koncepcja umuzykalniania dzieci - Edwina Gordona / Lucyna Matuszak // „Nauczanie Początkowe”. - R. 37: 1991/92, nr 5, s. 77-80
10. Piotrowska, Anna : Muzyka popularna w umuzykalnianiu dzieci / Anna Piotrowska // „Edukacja i Dialog”. - 2003, nr 4, s. 55-58
Rola muzyki popularnej ze szczególnym uwzględnieniem piosenek komponowanych dla dzieci jako łatwiej przyswajanych przez małych odbiorców oraz chętniej śpiewanych.
11. Pogorzelski, Henryk : Koncepcja umuzykalniania dzieci wg Ceesa van Loona i Gerarda van Ommerena : Muziek...spelenderwijs / Henryk Pogorzelski // „Wychowanie Muzyczne”. - 2012, nr 4, s. 71-77
Artykuł jest wprowadzeniem do cyklu metodycznego uznanych holenderskich dydaktyków muzyki, w którym to cyklu autorzy będą prezentować swoje pomysły metodyczne.
12. Siudak, Urszula : Umuzycznienie dzieci trzyletnich / Urszula Siudak // „Wychowanie w Przedszkolu”. - 2003, nr 6, s. 342-344
Umuzycznienie wg Carla Orffa.
13. Szwarzman, Dorota : Ucho w pieluchach / Dorota Szwarzman // „Polityka”. - 2007, nr 27, s. 69-70
Zalety kontaktu dziecka z muzyką od najwcześniejszych lat. Wspieranie rozwoju dziecka przy pomocy muzyki. Zorganizowane formy umuzykalniania dzieci. Wprowadzanie umuzykalniania u małych dzieci wg kompozytora węgierskiego Zoltana Kodaly'ego i japońskiego skrzypka Shinichi Suzukiego. Prowadzenie chóru dzieci przedszkolnych na warszawskiej Akademii Muzycznej przez Urszulę Smoczyńską-Nachtman. Program ogólnopolski prowadzenia tego rodzaju chórów przed laty w Polsce.

II. Nauka gry na gitarze

Książki

14. Cesarczyk, Leszek : Gitara od A do Z / Leszek Cesarczyk. - Kraków : Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 2010. - 324, [3] s., [28] s. tabl. : il. ; 17 cm. - Bibliogr. s. 293-300. Indeksy
Sygn. 247470 Czytelnia
15. Lipska, Ewa : Drogi do muzyki : metodyka i materiały repertuarowe / Ewa Lipska, Maria Przychodzińska. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1999. – S. 170-183 : Gitara
Przykładowe zapisy nutowe utworów.

Sygn. 228880 Czytelnia
Sygn. 228537 Wypożyczalnia

16. Noad, Frederick M. : Gitara / Frederick Noad ; przeł. Michał Józwiak. - Wyd. 1 (dodr.). - Poznań : Dom Wydawniczy Rebis, 2008. - XXVI, [2], 322, [2] s. : il. ; 24 cm + dysk optyczny (CD). – (Dla Żółtodziobów czyli Wszystko, co Powinieneś Wiedzieć o...)
Sygn. 245063 Wypożyczalnia
17. Powroźniak, Józef : Gitara od A do Z / Józef Powroźniak. - [Wyd. 2]. - Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1989. - 377, [3] s., [12] s. tabl. : faks., fot., nuty, portr., err. ; 18 cm. - Bibliogr. s. 357-359.
Sygn. 203516 Wypożyczalnia
18. Przybylski, Bogusław : Kolędy i pastorałki na gitarę / Bogusław Przybylski. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1992. - 115 s. : il., nuty ; 30 cm
Sygn. A 212298 Wypożyczalnia
19. Sacher, Wiesława Aleksandra : Słuchanie muzyki i aktywność artystyczna dzieci / Wiesława Aleksandra Sacher. - Kraków : "Impuls", 1999. - 111, [1] s. : nuty ; 24 cm. - Bibliogr.
M.in. Formy aktywności artystycznej wprowadzające dziecko w poznawanie muzyki. Śpiew i gra na instrumentach jako formy aktywności wprowadzające dziecko w świat muzyki artystycznej. Taniec i ruch jako formy ekspresji artystycznej wspomagające poznawanie muzyki artystycznej ; Inscenizacje słowne i quasi teatralne jako stymulacja rozwoju percepcji muzycznej. Plastyczne wytwory dziecięce jako forma opisu muzyki artystycznej.
Sygn. 227349 Czytelnia
Sygn. 227350 Wypożyczalnia
20. Stankiewicz, Andrzej : Gitara wczoraj i dziś / Andrzej Stankiewicz. ; il. Mateusz Gawryś. - Warszawa : Biuro Wydaw. Propagandowe RSW "Prasa, Książka, Ruch", 1974. - 98, [6] s., [4] s. tabl. : il., portr. ; 20 cm. – (Niezwykłe Dzieje Zwykłych Rzeczy)
Sygn. 108427, 108428 Wypożyczalnia
21. Świat muzyki : gimnazjum : poradnik dla nauczyciela. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, [2005]. - Wyd. 2 zm. – S. 121-122 : Gitara
Strój gitary. Tabela podstawowych chwytów gitarowych.
Sygn. 239633 Czytelnia
22. Tomaszewska, Maria : Kto ty jesteś? : zbiór patriotycznych i ludowych piosenek i wierszy dla dzieci / Maria Tomaszewska ; [il. Małgorzata Kudelska]. - Gdańsk : Harmonia, 2008. - 79, [1] s. : il. kolor. ; 25 cm. - Bibliogr. s. [80]
Pieśń patriotyczna polska - 19-20 w. - teksty z chwytami gitarowymi

Piosenka dziecięca polska - 19-20 w. - teksty z chwytami gitarowymi
Sygn. 245390 Czytelnia

23. Ziemiański, Roman : Gitara z nauczycielem i bez : podręcznik do nauki gry na gitarze klasycznej / Roman Ziemiański. - Wyd. 2 uzup. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1995. - 250, [1] s. : il., 1 faks., fot., portr., rys. ; 33 cm. - Bibliogr. s. 248
Sygn. 219132 Czytelnia ; wyd. z 1993 r. – Sygn. A 213644 Wypożyczalnia

Artykuły w czasopismach

24. Besala, Jerzy : Gibson czy Fender czyli dzieje zadziwiającego instrumentu / Jerzy Besala // „Wiedza i Życie”. - 2010, [nr] 2, s. 42-45
Instrument muzyczny - gitara.
25. Gąsior, Halina : Rodzaje zabaw rytmicznych i umuzykalniających / Halina Gąsior // „Życie Szkoły”. - 2000, nr 9, s. 574-578
26. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : manewry na lewej flance / Jakub Niedoborek // „Wychowanie Muzyczne”. - 2012, nr 4, s. 63-70
W tej części gitarowego harcownika autor omawia pracę lewej ręki, jej ustawienie, pracę kciuka, oraz jak pogodzić ruch palców z pozycją łokcia.
27. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : na dobry początek kupujemy gitarę / Jakub Niedoborek // „Wychowanie Muzyczne”. - 2011, nr 4, s. 56-64
Artykuł wskazuje na co należy zwrócić uwagę, jak też czym się kierować przy wyborze i kupnie gitary.
Dostęp także online: [urlhttp://www.wychmuz.pl/arttykul_ar_28.html](http://www.wychmuz.pl/arttykul_ar_28.html)
28. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : pierwsze zadanie bojowe - strojenie gitary / Jakub Niedoborek // „Wychowanie Muzyczne”. - 2012, nr 1, s. 37-43
Kolejna część przewodnika gitarowego, strojenie gitary.
29. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : rozważania strategiczne, czyli jak trzymać gitarę / Jakub Niedoborek // „Wychowanie Muzyczne”. - 2012, nr 2, s. 42-54
Kolejna część gitarowego przewodnika, tym razem omawiająca sposoby poprawnego trzymania instrumentu.
30. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : sposoby wydobywania dźwięku / Jakub Niedoborek // „Wychowanie Muzyczne”. - 2012, [nr] 5, s. 58-64
31. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : szyk bojowy prawej flanki, czyli trochę o pracy prawej ręki / Jakub Niedoborek // „Wychowanie

Muzyczne”. - 2012, nr 3, s. 48-53

Kolejna część przewodnika gry na gitarze, tym razem autor omawia pracę prawej ręki.

32. Niedoborek, Jakub : Przewodnik gitarowego harcownika : trochę musztry / Jakub Niedoborek // „Wychowanie Muzyczne”. - 2011, nr 5, s. 52-60

Druga część przewodnika gitarowego poświęcona budowie gitary.

33. Pęczak, Mirosław : Gitara jest sexy / Mirosław Pęczak // „Polityka”. - 2003, nr 33, s. 51-53

To bezsprzecznie najważniejszy instrument w muzyce popularnej ostatniego półwiecza. Bez gitary nie byłoby bluesa i rocka.